

Building a better
working world

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Regio Groningen-Assen

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van Regio Groningen-Assen te Groningen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van Regio Groningen-Assen is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de door het dagelijks bestuur gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van Regio Groningen-Assen. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van Regio Groningen-Assen gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is door de Stuurgroep bij besluit van 6 december 2012 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Regio Groningen-Assen een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met de door het dagelijks bestuur van Regio Groningen-Assen gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

Groningen, 12 juni 2014

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. B.W. Littel RA

Concept-jaarrekening 2013

Regio Groningen-Assen
STEDELIJK NETWERK

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

EY

Building a better
working world

Colofon

Datum/versie: 3 april 2014
Documentnaam: Jaarrekening 2013
Opgesteld door: Regio Groningen-Assen
Status: Definitief
Besluitvorming in: Stuurgroep 13 juni 2014
Contactpersonen: M.L.A. de Klerk

Telefoon: 050 316 4289 (secretariaat)
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Regio Groningen-Assen
STEDELIJKE NETWERK

Inhoudsopgave

VOORWOORD.....	4
1. BESLUITVORMING	5
2. GRONDSLAGEN.....	5
3. BALANS 2013	6
3. EXPLOITATIE	8
TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING 2013.....	9
FINANCIËLE PLANNING	15
VERANTWOORDING RIJK 2013	17

Voorwoord

In deze jaarrekening 2013 presenteert de Stuurgroep Regio Groningen-Assen de financiële ontwikkelingen van het afgelopen jaar en geeft inzicht in het inkomsten- en uitgavenpatroon van het afgelopen jaar. Bij het opstellen van de rekening is het convenant Regio Groningen-Assen (november 2004) als leidraad gehanteerd.

De Regio Groningen-Assen is een ruimtelijk-economische visie op de ontwikkeling van de regio, waarbij over de bestuurlijke grenzen tussen de gemeenten en provincies heen wordt gekeken. Karakteristiek voor de Regio Groningen-Assen is de ruimte. Ruimte die we willen koesteren. Tegelijk willen we onze economische kansen benutten. Deze opgave is alleen te realiseren als we de handen ineen slaan. Deelnemers aan het samenwerkingsverband zijn de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn (zie ook www.regiogroningenassen.nl).

In 2013 heeft de Stuurgroep een nieuwe koers uitgezet voor de regionale samenwerking. Sterkere focus op doelen en resultaten gaan gepaard met een andere wijze van samenwerken. De actualisatie is in maart 2014 definitief vastgesteld. De nieuwe koers wordt momenteel concreter uitgewerkt. Formele besluitvorming vindt naar verwachting in juni 2014 plaats. Transitie is meer dan een besluit: het samenwerkingsverband zal de komende tijd gezamenlijk inzetten op het werken in de vernieuwde netwerkorganisatie.

1. Besluitvorming

De Stuurgroep stelt de jaarrekening vast. Daarna wordt deze ter informatie toegestuurd aan de raden en de Staten van de deelnemers.

2. Grondslagen

Grondslagen van waardering

Voor zover niet anders is vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, vindt de resultaatbepaling plaats op basis van het stelsel van baten en lasten.

Regiofonds

Een bijdrage uit het Regiofonds wordt als last in de exploitatierekening verwerkt in de periode waarin de prestatie door de subsidie-ontvanger is gerealiseerd.

3. Balans 2013

Activa	2013	2012	Passiva	2013	2012
Vorderingen			Reserve		
Vorderingen op korte termijn	757.839	1.329.949	Regiofonds	20.257.099	27.849.670
Rekening courant met provincie Groningen	34.548.028	20.369.852	Voorziening		
Streekrekening	0	10.000.000	Voorziening Landsbanki	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	0	0	Schulden		
			Korte termijn	7.634.726	3.850.131
			Kort vreemd vermogen		
			Vooruit ontvangen bedragen	7.414.042	0
Totale activa (31 december)	35.305.867	31.699.801	Totale passiva (31 december)	35.305.867	31.699.801

Tabel 1: Balans 2013

Toelichting op de balans

Activa

Vorderingen op korte termijn € 757.839

Dit betreft nog te ontvangen bedragen. De grootste posten zijn:

- Terug te vorderen BTW van de deelnemers. Dit betreft de doorschuif-BTW die door de deelnemers ook weer terug te vorderen is van de belastingdienst;
- Een terug te ontvangen bijdrage in verband met de afrekening van het project "Kolonie in Beeld Veenhuizen" van de gemeente Noordenveld. De kosten van het project waren uiteindelijk lager dan begroot;
- Rentevergoeding van de Rabobank streekrekening.

Rekening courant met de provincie Groningen € 34.548.028

Betreft het saldo in rekening-courant met de provincie Groningen ultimo 2013.

Streekrekening € 0

Eind 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wijziging van de Wet financiering decentrale overheden in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). In verband met deze wetswijziging moest de Streekrekening bij de Rabobank worden opgeheven.

Vooruitbetaalde bedragen € 0

Passiva

Regiofonds € 20.257.099

Het regiofonds heeft op 31 december 2013 een reserve van € 20,3 miljoen (2012 € 27,8 miljoen).

In de begroting 2014 is in het Financieel Kader 2014-2020 aangegeven dat voor deze periode iets meer dan honderd miljoen zal worden besteed. Deze kosten worden grotendeels gedekt uit het huidige regiofonds, toekomstige bijdragen van de deelnemers en rijksbijdragen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Het Financieel Kader 2014-2020 laat tevens zien dat er voor een bedrag van € 26 miljoen aan verplichtingen is aangegaan. In de loop van 2014 zullen naar verwachting deze verplichtingen oplopen tot boven de € 45 miljoen. Reden hiervoor is dat in het uitvoerings-

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Building a better working world

programma 2014 van Bereikbaarheid enkele projecten/programma's met een substantiële claim zijn opgenomen:

• Programma FlorijnAs	€ 13.400.000
• Programma Investeringspakket Infra OV Leek/Roden	€ 3.600.000

Voorziening Landsbanki € 0.

De verwachting is dat Landsbanki jaarlijks, tot en met 2017, in gedeelten de gelden terugbetaalt die daar in 2009/2010 zijn uitgezet.. Van de oorspronkelijke vordering van € 1.218.960 is eind 2013 € 679.331 terugbetaald. Eind 2013 is dus nog € 539.629 te vorderen. De verwachting is dat het totale bedrag zal worden terugbetaald. Daarom is conform het advies van de accountant in 2011 de voorziening Landsbanki volledig vrijgevallen. De totale vordering is opgenomen in het regiofonds en in de rekening courant met de provincie. Omdat de terugbetaling in gedeelten plaatsvindt, kan pas na de laatste terugbetaling een definitieve afrekening met de provincie plaatsvinden.

Afgezien van het terugbetalingsrisico is er nog een renterisico. RGA ontvangt jaarlijks rente van de provincie op de rekening courant. Indien blijkt dat de rentevergoeding van Landsbanki aan de provincie RGA voor de periode tot en met 2017 lager is dan de rente die de provincie zelf heeft vergoed op de rekening courant, zal dat pas in 2017 worden verrekend.

Schulden op korte termijn € 7.634.726

Dit betreft nog te betalen bedragen. Dit zijn nota's/bijdragen die al zijn meegenomen in eerdere jaren, maar betaald worden in 2014. De hoogte van deze post wordt voor een belangrijk deel bepaald door toegekende projectbijdragen:

• De bijdragen voor Busdoorstroming Europaweg (gemeente Groningen)	€ 2.500.000
• Busontsluiting Europapark op Europaweg (gemeente Groningen)	€ 1.920.000
• Dynamisch verkeersmanagement (OV-Bureau)	€ 440.000
• Transferium Haren (gemeente Groningen)	€ 250.000

Vooruit ontvangen bedragen € 7.414.042

Deze post betreft vooruit ontvangen bedragen. Dit zijn bedragen die zijn overgemaakt in 2013 of eerder, maar worden besteed in 2014 en verder. Het betreft onder andere bijdragen van het Rijk en andere overheden. Voor het programma Beter Benutten is door de provincie in 2012 € 750.000 ontvangen in het Provinciefonds. Dit bedrag is begin 2013 overgemaakt aan de regio. In het 3^e kwartaal van 2013 is hier nog een bedrag van € 4.500.000 aan toegevoegd. In totaal is dus € 5.250.000 aan rijksmiddelen (vooruit) ontvangen.

In 2013 is besloten om een structurele korting van 30% op de jaarlijkse bijdrage door te voeren. Deze korting van in totaal € 2.164.042 is daarom als vooruit ontvangen opgenomen. Dit bedrag wordt in 2014 in mindering gebracht op de bijdrage voor 2014.

3. Exploitatie

Lasten	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012	Baten	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
I. Programma's en projecten							
A. Bereikbaarheid	4.844.775	10.000.000	6.108.248	1. Bijdrage deelnemers	6.650.002	6.650.002	8.814.044
B. Taskforce Mobiliteitsmanagement	402.006	0	776.581	2. Algemene inkomsten	0	0	772.070
C. Regiopark	1.668.606	2.500.000	1.362.383	3. Rente	252.609	200.000	476.294
D. Voorinvesteren in landschap	0	0	0				
E. Compensatiegelden	3.400.000	3.400.000	3.500.000				
F. Economie, Bedrijventerreinen en Profilering	491.391	500.000	304.869	Totale baten	6.902.611	6.850.002	10.062.408
G. Wonen	57.508	200.000	206.096				
H. Substantieel Regionaal Project	2.400.000	3.300.000	2.320.000				
I. Kwaliteitsteam	62.868	100.000	100.035				
Totaal I programma's en projecten	13.327.154	20.000.000	14.678.211				
II. Programmabureau							
1. Salariskosten	927.722	850.000	854.295				
2. Huisvestingskosten	68.688	55.000	63.286				
3. Vergaderkosten	8.050	9.000	8.815				
4. Administratiekosten	42.949	18.000	35.927				
5. Communicatiekosten	42.404	45.000	49.963				
6. Interne kwaliteit	25.484	25.000	32.071				
7. NIROV	3.158	6.000	5.413				
8. Vastgoedrapportage	5.000	6.000	5.000				
9. Onvoorzien	44.573	25.000	23.412				
Totaal II Programmabureau	1.168.027	1.039.000	1.078.183				
Totale lasten (I + II)	14.495.182	21.039.000	15.756.394				
Onttrekking Regiofonds	-7.592.571	-14.188.998	-5.693.986				
Vrijval voorziening Landsbanki							
Totaal	6.902.611	6.850.002	10.062.408				

Tabel 2: Exploitatie 2013

Ter identificatie

Toelichting op exploitatierekening 2013

In 2011 is een verbeterslag ingezet op de sturing op uitvoeringsprojecten. Het is noodzakelijk een scherp beeld te hebben van de uitvoering, waarmee zonodig snel kan worden bijgestuurd. Deze lijn is in 2012 en 2013 doorgezet. Een groot deel van de projecten is mede daardoor conform planning gestart. Onvermijdelijk is echter dat een aantal projecten door uiteenlopende oorzaken is vertraagd. Hieronder geven we een specificatie voor wat betreft de financiële voortgang. GA Rapporteer geeft een meer inhoudelijke toelichting.

Lasten programma's en projecten

A. Bereikbaarheid € 4.844.775

In 2013 is € 10 miljoen begroot, gebaseerd op het uitvoeringsprogramma. De afwijking wordt veroorzaakt doordat de regiotram is stopgezet. Voor dit project was een termijnbetaling van € 4 miljoen opgenomen. Voor de resterende € 6 miljoen heeft de stuurgroep besloten tot een herallocatie van bijdragen aan projecten plaats gevonden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot bijdrageverleningen van € 5,7 mln. Daarnaast is in totaal bijna € 0,82 miljoen teruggestort in het fonds:

• Afrekening RegioTram (Provincie/Gemeente Groningen/Regio)	€ 524.709
• Eindafrekening Centrumhaltes Leek (gemeente Leek)	€ 21.376
• Eindafrekening Bereikbaarheid Busstation Assen	€ 270.000

Dit resulteert in een besteding van € 5.660.860 miljoen in 2013.

Bovengenoemde afrekening van de Regiotram heeft alleen betrekking op de lager uitgevallen voorbereidingskosten dan tot dan toe was bijgedragen. Met betrekking tot de werkelijke voorbereidingskosten heeft de gemeente Groningen besloten om het aandeel van van de Regio (€ 10 miljoen) in zijn geheel terug te betalen. De verwachting is dat de gemeente in 2014 duidelijkheid zal geven wanneer zij de middelen hiervoor beschikbaar heeft.

Voor het project Bereikbaarheid Busstation Assen was een verplichting van € 890.000 opgenomen. Vanwege de lagere kosten van het project is de bijdrage € 270.000 lager vastgesteld op € 620.000, waarvan € 500.000 Quickwin-middelen van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Aan voorbereidings-, onderzoeks-, en begeleidingskosten ten behoeve van dit programma is ca. € 350.000 uitgegeven. Grootste kostenposten hierin zijn de Actualisatie Netwerkanalyse (€ 121.400) en het programma Beter Benutten (€ 155.000).

Gestarte projecten in 2013 met doorloop naar 2014	
Fietspad Zuidhorn – Den Horn	voltooid
Fietsverbinding "de Vosholen"	voltooid
Station Europapark	voltooid
Bereikbaarheid busstation Assen	voltooid
Fietsroute Plus Groningen - Zuidhorn (fase 3)	uitvoering
Fietsrouteplus Bedum - Groningen	uitvoering
Herprofilering fietspad langs Meerweg	uitvoering
Fietsroute rotonde Meerweg - Paterswolde	uitvoering
Programma FlorijnAs	uitvoering
Bus / treinknooppunt station Winsum	uitvoering
Transferium Hoogezand (P+R faciliteit, 1 ^{ste} fase)	uitvoering
Bus/treinknooppunt stationsgebied Haren en infraontsluiting Stationsgebied Haren	uitvoering
Dynamisch verkeersmanagement / DRIS	uitvoering
Busdoorstroming Europaweg	uitvoering
Busontsluiting Europapark (P3) op Europaweg	uitvoering
Programma Beter Benutten 2012 - 2014	uitvoering

Tabel 3: Uitvoeringsprogramma Bereikbaarheid 2013/2014

Beter Benutten

Het programma Beter Benutten loopt van 2012-2014 en beoogt een betere bereikbaarheid van de economische kerngebieden door een betere benutting van de bestaande infrastructuur. In 2013 zijn hiervoor diverse maatregelen gestart/uitgevoerd binnen vijf deelprogramma's. Het effect wordt eind 2014 gemeten.

Het programma Beter Benutten heeft een omzet van ruim € 19 miljoen. Binnen het regiofonds is hiervoor een bijdrage gereserveerd van € 2,7 miljoen. Het Rijk heeft € 7,2 miljoen (excl. BTW) beschikbaar gesteld, waarvan in 2013 al € 5,2 miljoen is ontvangen. Dit bedrag is op de balans als vooruit ontvangen bedrag verantwoord. Het overige deel wordt opgebracht door de deelnemers en het bedrijfsleven.

Met de deelnemers zal worden afgesproken dat in 2014 80% van de bijdrage kan worden opgevraagd en dat bij de definitieve verantwoording de laatste 20% kan worden opgevraagd.

B. Taskforce Mobiliteitsmanagement € 402.006

De totale kosten van het project zijn begroot op € 2,1 miljoen (Werkprogramma Mobiliteitsmanagement RGA 2011-2012). Vanuit het regiofonds is daarvoor € 1,1 miljoen bijgedragen. Daarnaast is er in 2011 een rijksbijdrage van € 1,0 miljoen ontvangen. Gedurende het project zijn er ook inkomsten gegenereerd door bijdragen van derden. De Rijksbijdrage en de Regio-bijdrage zijn nog niet volledig besteed (restant budget: € 474.000). Omdat de middelen al besteed hadden moeten zijn is aan het Rijk het verzoek gedaan om de resterende rijksbijdrage toe te voegen aan het vervolgprogramma: Programma Beter Benutten Regio Groningen-Assen, deelprogramma Mobiliteitsmanagement (Ga slimmer reizen & werken).

In tabel 4 zijn de inkomsten en uitgaven gedurende de jaren 2011-2013 samengevat. De nettokosten bedroegen in 2013 (€ 480.724 -/- € 78.718 =) € 402.006.

Mobiliteitsmanagement 2011-2013	
Regiofondsbijdrage	1.100.000
Rijksbijdrage	1.021.000
Inkomsten 2011/2012	142.000
Inkomsten 2013	78.718
Totaal Inkomsten	2.341.718
Uitgaven t/m 2012	1.382.000
Uitgaven 2013	480.724
totaal uitgaven	1.862.724
Restant budget (1-1-2014)	479.000

Tabel 4: Overzicht Mobiliteitsmanagement

C. Regiopark € 1.668.606

Voor 2013 is € 2.500.000 miljoen beschikbaar gesteld voor Regiopark om verplichtingen aan te gaan en daarmee dus nieuwe projecten te beschikken. Deze projecten zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Regiopark 2013 zoals dat in december 2012 is vastgesteld door de Stuurgroep. In totaal is € 1.472.402 miljoen aan termijnbetalingen uitgekeerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de lopende en in 2013 voltooide projecten in het uitvoeringsprogramma Regiopark 2013. De overige uitgaven van € 196.205 zijn besteed aan acties die uit de door de Stuurgroep vastgestelde bestuursopdracht Regiopark voortvloeien.

In 2013 zijn de volgende projecten in uitvoering/voltooid	
Uitvoer. 1 fase inrichting Leegkerk-Dorkwerd	afronding
Ecozones Ter Borch	uitvoering
Versterken landschapselementen Haren	voltooid
Recreatieve voorzieningen en infra VIEP	uitvoering
Uitvoering structuurvisie Meerweg	uitvoering
TRIP Patenwoldsemeergebied fase I	uitvoering
Herstel natte landschapselementen Haren fase I	uitvoering
LUP Tynaarlo, herstel part. Landschapselementen	uitvoering
Herstel sluis Haansvaart incl. ontsluiting	afronding
TRI landgoederenzone Nienoord	uitvoering
Versterking recreatieve infrastructuur EHS Midden-Groningen	uitvoering
Zwartendijksterschans (Schans bij een)	voltooid
realisatie Stadsrandzone Peizermeden	uitvoering
Herstel Karakteristieke Boerenerven Middag Humsterland	uitvoering
versterking recr infra, landschap EHS Reildiepgebied	uitvoering
Versterking recreatieve infrastructuur EHS Midden-Groningen fase II	uitvoering
Fietspad Spoorbaan, deelproject van Assen aan de Aa	uitvoering
toegangspoort Drentsche Aa, Assen	uitvoering
Klein Wetsinge	uitvoering
Landgoed Amelte, deelproject Assen aan de Aa	uitvoering
Eendenkool Huis te Glimmen	uitvoering
uitvoering ontwikkelingsvisie Leekstermeer	uitvoering
Entree Meerweg irt RVZ	uitvoering
Inrichting Zeegseloepje	uitvoering
versterken recreatieve infrastructuur Onlanden (VIEP) incl het Hoge Hert fase II	uitvoering

Ter verificatie

uitvoering
uitvoering
uitvoering

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

In 2013 zijn de volgende projecten in uitvoering/voltooid	
Landgoederengordel Noord-Drenthe fase I	uitvoering
Schakel landgoed Nienoord - centrum Leek-Nietap	uitvoering
Stadsweg, eeuwenoude handelsroute	uitvoering
Brinkenplan Noordenveld	uitvoering
Assen aan de Aa, deelproject Bosbeek/Nijlandsloop	uitvoering
Om Aduard Zuidhorn	uitvoering
Groene dorpslint in open landschap Duurswold	uitvoering
Kleinschalige landschapselementen Haren fase II	uitvoering
Herstel en versterken Wierden Middag Humsterland	uitvoering
Uitvoering kwaliteitsimpuls dorps- en stadsranden	uitvoering
Verkenning laagveengordel	uitvoering

Tabel 5: Uitvoeringsprogramma Regiopark 2013

E. Compensatiemiddelen € 3.400.000

Op 24 februari 2012 heeft de Stuurgroep Regio Groningen-Assen in samenhang met de afspraken over de regionale woningbouwprogrammering compensatiemiddelen beschikbaar gesteld ten behoeve van gemaakte kosten in het kader van de regionale opgave van IGS Leek/Noordenveld en gemeente Hoogezand-Sappemeer.

Aan de gemeente Hoogezand-Sappemeer is in totaal een bedrag van € 3,3 miljoen toegekend. Van dit bedrag is € 1,1 miljoen in 2013 betaald. Aan de gemeenten Leek en Noordenveld is in totaal een bedrag van € 7,0 miljoen toegekend. Hiervan hebben beide gemeenten in 2013 een termijnbetaling van elk € 1,15 miljoen ontvangen.

F. Economie, Bedrijventerreinen en Profilering € 491.391

In het MIP 2010-2020 (Stuurgroep juni 2009) is jaarlijks een budget van € 500.000 beschikbaar gesteld voor het programma Economie, Bedrijventerreinen en Profilering.

Economisch Platform (€ 344.378)

Door het economisch platform RGA is een actieprogramma vastgesteld vanuit drie thema's. De resultaten in 2013 zijn kort weergegeven:

Economisch Platform	
Innovatie	
Benutten instrument van Venturelab (RUG): koppelen kenniscentra en bedrijfsleven. Venturelab is inmiddels betrokken bij kenniskringen van ondernemers in de regio.	
Kiezen voor Techniek: ontwikkeling programma voor leerkrachten basisscholen. Het programma is gestart in Assen, 100 scholen volgen.	
Start kennis- en praktijkcentrum voor bouw en infra: bevorderen innovatief bouwen, w.o. aardbevingsbestendig bouwen.	
Samenwerken	
Realiseren cross overs tussen bedrijven: verbonden de start van het kennisnetwerk van ondernemers.	
Succesvolle bedrijven in de regio: kennisnetwerk 14 ondernemers en KvK	
Launching customer: bevorderen dat grote opdrachtgevers MKB in de regio inzetten bij opdrachten. Afstemming met grote opdrachtgever in de regio loopt.	
Groningen Airport Eelde. De ondernemersdelegatie van het platform heeft een consultatieronde bij GAE afgesproken.	
Samenwerking RGA met Eemsdelta: gericht op verbeteren vestigingsvoorwaarden. In 2013 is met onderzoek bevestigd dat in de regio's technisch personeel beschikbaar is. Veel en goed opgeleid technisch personeel is essentiële factor in de profilering en acquisitie van de regio's	
Economische profilering	
Focus op energie	
Profilering	
Pop-up store: presenteren van de regio, bezoekers over en weer trekken voor langere verblijftijd. In 2013 heeft Oldenburg zich gepresenteerd in Groningen. In 2014 presenteert de Regio Groningen-Assen zich in Oldenburg en Bremen.	

Tabel 6: Thema's Economisch Platform

Ter identificatie

13 heeft Oldenburg zich gepresenteerd in Groningen. In 2014 presenteert de Regio Groningen-Assen zich in Oldenburg en Bremen.

Ernst & Young Accountants LLP
 Building a better working world

Metropolregion Bremen-Oldenburg (€ 49.337)

RGA en de metropolregion Bremen-Oldenburg werken al geruime tijd samen. Bestuurlijke uitwisseling en het daarbij betrekken van derden heeft geleid tot concrete samenwerkingsafspraken op de verbetering van de spoorverbinding tussen de regio's, samenwerking in Healthy Ageing, Smart Regions en nadere invulling op het gebied van de inzet van LNG (liquid natural gas).

De projecten Smart Regions en de spoorverbinding Groningen-Bremen krijgen een plek op de Hannover Messe in april 2014.

Bedrijventerreinen (€ 36.874)

Eind 2012 is het regionale instemmingsmodel voor bedrijventerreinen en woonlocaties vastgesteld. Uit de bedrijventerreinenmonitor 2013 blijkt dat de uitgifte van bedrijventerreinen in 2013 bijna is stilgevallen. Er is in de regio 1,6 ha uitgegeven. De voorgaande twee jaren lag de uitgifte rond de 7,5 ha. De uitgifte blijft achter bij het voor de regio berekende TM(Transatlantic Market) scenario voor bedrijventerreinen van 12 ha per jaar. Het 5-jaarsgemiddelde van de uitgifte bedraagt 6 ha per jaar.

SEEDS (€ 60.801)

RGA is partner in het Europese project SEEDS (Stimulating Enterprising Environments for Development and Sustainability); binnen dit project worden innovatieve oplossingen om slim gebruik te maken van leegstaande gebouwen en braakliggende terreinen ontwikkeld. RGA doet mee met vier pilotprojecten:

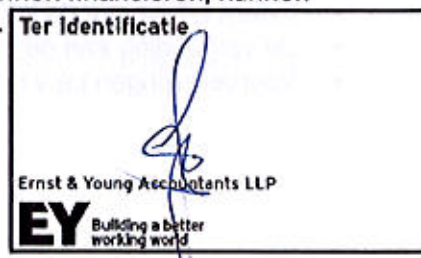
- Havenkwartier, gemeente Assen,
- Voormalig Suikerunieterrein, gemeente Groningen,
- Dorpsentree, gemeente Leek,
- Bedrijvenpark Haarveld, gemeente Noordenveld.

G. Wonen € 57.508

In het kader van het MIP 2010-2020 (stuurgroep juni 2009) werd tot en met 2013 een jaarlijks budget van € 200.000 beschikbaar gesteld voor het programma Wonen. De gemaakte kosten voor 2013 zijn veel lager uitgevallen dan begroot, omdat met het oog op de geactualiseerde regiovisie is besloten geen vervolgoopdracht te verlenen aan het Innovatieteam Wonen.

In 2013 is ieder kwartaal een monitor verschenen met daarin de belangrijkste woningbouw en woningmarktgegevens. Hierin is voor het eerst ook de stand van zaken van de uitvoering van de planningslijsten voor woningbouw meegenomen, als resultante van de regionale woningbouwafstemming.

In 2013 zijn resultaten geboekt op twee andere afspraken in het kader van de regionale woningbouwafstemming. In het voorjaar heeft het Innovatieteam Wonen haar advies met betrekking tot de ontwikkeling van woningbouw op binnendorpse en binnenstedelijke locaties uitgebracht. Het advies bevat, naast een algemeen deel, ook concrete handvatten voor de ontwikkeling van een viertal locaties en is een vervolg op de adviezen van 2012 voor de ontwikkeling van uitleglocaties. In het najaar hebben de regio en vier lokale Rabobanken het zogeheten CPO-Plankostenfonds opgericht (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Met dit fonds willen zij het voor mensen eenvoudiger maken om in groepsverband hun droomhuis te realiseren. Omdat mensen die samen willen bouwen bij de start vaak kosten maken die ze nog niet uit een hypotheek kunnen financieren, kunnen ze bij het CPO-Plankostenfonds een renteloze lening aanvragen.

H. Substantiële projecten niet-stedelijke gemeenten € 2.400.000

In het kader van de besluitvorming over de evaluatie in 2008 heeft de stuurgroep besloten vast te houden aan de onderscheidende rollen in regionaal verband van de niet-stedelijke gemeenten. Met het oog op het zichtbaarder maken van deze rollen is € 11 miljoen beschikbaar gesteld in het MIP 2010-2020. Dit programma loopt tot 2016.

In 2010, 2011 en 2012 hebben gemeenten projectplannen ingediend, welke met het kwaliteitsteam zijn besproken. Het kwaliteitsteam heeft in een vroegtijdig stadium geadviseerd hoe extra kwaliteit aan de projecten kon worden toegevoegd. In 2011 is de uitvoering van de eerste projecten gestart. Deze lijn is conform planning in 2012 en 2013 doorgezet. Helaas niet in het tempo dat was beoogd. Van de begrote € 3.3 miljoen is uiteindelijk € 2.4 miljoen uitgekeerd.

I. Kwaliteitsteam € 62.868

Het kwaliteitsteam fungeerde als klankbord en kon, gevraagd en ongevraagd, handreikingen of zwaarwegende adviezen geven aan de stuurgroep. In het derde kwartaal van 2013 is het kwaliteitsteam opgeheven. De tot dan gemaakte kosten hebben betrekking op de organisatie van de sessies met het kwaliteitsteam en de vergoeding voor de leden van het kwaliteitsteam.

Kosten programmabureau

De kosten van het programmabureau bedroegen in 2013 € 1.168.027. Bij een begroting van € 1.039.000 is dit een overschrijding van € 129.000, met name als gevolg van hogere salariskosten, administratiekosten en onvoorzien. Alle kostenposten van het programmabureau worden hieronder toegelicht.

1. Salariskosten € 927.722

In de begroting 2013 is € 850.000 beschikbaar gesteld voor de salariskosten. Het budget van de salariskosten is ten opzichte van de begroting met ca. € 78.000 overschreden.

Deze overschrijding is grotendeels het gevolg van:

• Eenmalige extra kosten als gevolg van de ingezette transitie	€ 50.000
• Incidentele ondersteuning, onder meer als gevolg van ziekte	€ 14.000

2. Huisvestingskosten € 68.688

De gemaakte kosten hebben betrekking op de huur en de inrichting van de kantoorruimte. De huur is door de verhuurder in 2012 aangepast omdat in het verleden te weinig vierkante meters in rekening werden gebracht. De huur kwam daarmee op € 67.500, terwijl in de begroting 2013 rekening werd gehouden met € 55.000. In 2012 is het verschil slechts deels (€ 5.000) doorberekend. In 2013 is de volledige huurprijs betaald.

2. Vergaderkosten € 8.050

Deze kosten zijn gemaakt in het kader van stuurgroepvergaderingen, de verslaglegging daarvan en overige (bestuurlijke) bijeenkomsten.

4. Administratiekosten € 42.949

De financiële administratie van de Regio Groningen-Assen wordt uitgevoerd door de provincie Groningen. Daarnaast drukken de kosten voor de accountantscontrole voor de jaarrekening en de controle op de rijksbijdrage van het ministerie van Verkeer en Waterstaat op deze post. De overschrijding op deze post, die begroot was op € 18.000, is als volgt te verklaren:

- Extern advies om de interne controle te verbeteren
- De vergoeding aan de provincie Groningen voor 2012
- Voorbereidingen t.a.v digitale verwerking van facturen

5. *Communicatiekosten € 42.404*

Vanaf 2010 is jaarlijks een budget van € 45.000 beschikbaar voor communicatiekosten. De middelen zijn onder meer ingezet voor promotionele acties, nieuwsbrieven, websites, bijeenkomsten en de stuurgroepexcursie naar Arnhem-Nijmegen.

6. *(Interne) kwaliteit programmabureau € 25.484*

Onder deze post vallen opleidingskosten van medewerkers, deelname aan congressen en symposia (onder meer Nirov) en twee teamdagen.

7. *Platform 31 (Nirov) € 3.158*

Het Nirov heeft – met de partners als klankbord en denktank – een vervolgprogramma uitgewerkt op het Nirov-programma 'Van Stad Naar Regio'. Dit vervolg is genaamd Forum voor Stedelijke Regio's, om de platformfunctie verder gestalte te geven. De functie van het forum is netwerkvorming voor regionale professionals en bestuurders, leeromgeving voor de nieuwe regionale praktijk, praktijkgerichte kennisontwikkeling en het nemen van initiatieven op nationaal en internationaal niveau.

8. *Vastgoedrapportage € 5.000*

De stuurgroep heeft in 2005 besloten om toe te treden als Founder van de Stichting Vastgoedrapportage Regio Groningen-Assen. De stichting rapporteert over de ontwikkelingen in de vastgoedmarkt in de Regio Groningen-Assen middels een symposium, een herbestemmingsprijsvraag en door het uitgeven van een rapport. Hiervoor wordt hierbij nauw samengewerkt met onderwijsinstellingen en vastgoedprofessionals.

9. *Onvoorzien € 44.537*

2013 stond voor een belangrijk deel in het teken van Actualisatie Regiovisie. Deze post bestaat dan ook voornamelijk uit kosten in het kader van de Actualisatie en de externe advieskosten voor het herijken van het programmabureau.

Stortingen

A. *Onttrekking regiofonds € 7.592.571*

In 2013 is € 7,6 miljoen onttrokken aan het regiofonds.

Baten

1. *Bijdragen van de deelnemers € 6.650.002*

In 2013 hadden de deelnemers conform de oorspronkelijke begroting een bijdrage van € 8,8 miljoen gestort in het regiofonds. Daarna is besloten om met ingang van 2013 de bijdrage te verlagen naar € 6,65 miljoen. Het teveel betaalde (€ 2,16 miljoen) is als vooruitontvangen bijdragen op de balans opgenomen. Dit bedrag wordt in in mindering gebracht op de bijdrage voor 2014.

2. *Algemene inkomsten € 0*

3. *Rente € 252.609*

Van de provincie Groningen wordt jaarlijks rente ontvangen op de rekening-courant. Deze bedroeg in 2013 € 129.831. De overige renteopbrengsten van € 122.778 zijn afkomstig van de streekrekeningen bij de Rabobank. Bij de toelichting op de balans is al opgemerkt dat deze rekeningen eind 2013 zijn opgeheven.

Financiële planning

In onderstaande financiële planning is een koppeling gemaakt tussen de balans en de exploitatierekening. Het geeft op hoofdlijnen inzicht in de financiële stromen.

Financiële planning 2012	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Stand Regiofonds (1 januari)	27.849.670	20.533.698	33.543.654
Storting van de deelnemers	6.650.002	6.650.002	8.814.044
Algemene inkomsten	0	0	772.070
Renteopbrengsten	252.609	200.000	476.294
Uitgaven	14.495.182	21.039.000	15.756.394
Vrijval voorziening Landsbanki			
Stand Regiofonds (31 december)	20.257.099	6.344.700	27.849.668

Tabel 6: Financiële planning